

Снежана Кутрички

КОВЧЕГ

СНЕЖАНА КУТРИЧКИ рођена је 1963. године у Новом Саду, где је и дипломирала 1987. године на Филозофском факултету, на Катедри за југословенску и светску књижевност.

Од 1987. године живи и ради у Београду.

Аутор је драмског текста за децу *Облаков сан*, изведеног 1989. године у оквиру курса и радионице за децу – "Театар сенки" у Међународном културном центру Грожан – Истра; радио драме *Свјатислав Винавер – ђромобран свемира*, емитоване 1995. године, у оквиру серије "Звездани часови", Драмског студија Радио Београда; драмског текста *Трећа соба или свей сенки Анастјаса Јовановића* 1999. године и драме *Ковчеж* 2000. године.

Члан је Удружења драмских писаца Србије од 1997. године.

Снежана КУТРИЧКИ

КОВЧЕГ

ЛИЦА:

МИКАН, отац

БОЈАН, син најстарији, 21 година

СОЊА, кћи, 19 година

УРОШ, најмлађи син, дечак од пет година

БАКА, Миканова мајка

УЈАК, рођени брат нестале мајке Буле

ПРВА СЛИКА

*Сџаринска соба, ѓролазна, некадашња салонска, великих димензија са ѓуно сџаклених дуѓлих враѓи на све сџирани, чује се мелодија са снимка:
...Јуѓрос ми је ружа ѓроцвеѓала, ружу ѓледам ѓа сам заѓлакала, ружо моја младосѓ сам ѓи дала, сузом сам ѓе својом заливала...*

Улази Баба... носи садницу руже и ѓребира, неѓиѓо ѓражи ѓо соби. Усѓуѓ јој исѓада ѓрумење земље, мрмља онако за себе:

... Поѓкресайѓи је ѓреба, орезайѓи, да не цвейѓа ѓерано а ни ѓрекасно, неѓо ѓачно кад ѓреба... у оно време... оно наше... оно, како је Боѓ реко...

Пева даље:

... Јуѓрос ми је ружа ѓроцвеѓала...

Улази унука, ѓледа зблануѓо у бабу, баба не ѓримерује и даље ѓражи маказе, баѓѓенске.

СОЊА: Је ли баба, јел' ти то певаш? О свашта... она опет пева.

БАБА: А ти, Соња... шта је ћеро,
(Мало је наѓлува ѓа виче)
шта кажеш, ништа те баба не чује?

СОЊА: Ништа, ништа... питам се шта си се узмувала, шта тражиш..
(Сад и ова виче, да је баба чује)

БАБА: Маказе, ћеро!

СОЊА: А маказе, мислиш оне за орезивање, јел'? Јел' баштенске, баба? Немамо ми маказе, знаш да смо их дали комѓији, а он што једном руком узме то више не враћа и не само то, још и тврди да је његово.

БАБА: Их Соња ћеро, па шта то причаш!?

СОЊА: Ето вокмен сам дала прошло месец, оној његовој ћерки клеп-томанки, не да ми га не враћа, него неће ни да ми га посуде, каже није такав уређај за овако простачку кућу, покварићемо јој га, па ти сад види.

БАБА: Маказе не можемо да покваримо, оне су од гвожђа. А шта мислиш да их тражимо барем да нам их посуде?

СОЊА: 'Еј бре баба, где ти живиш? Јел' на Марсу. За маказе би нам рекли да можемо ѓима да се повредимо, да смо насилничка кућа, да за нас није ни секира, или не дај боже нож и да је то за наше добро, капираш, сто варијанти имају ти болесници, кеве ми.

- БАБА: Е, сетила се баба! Перорез ћеро! Има баба перорез! Стари добри перорез.
(Баба вади перорез из џеџа на кеџели и оџвара џа, џланџа сечиво рукавом)
Види га, лутко, какав је, оштар и сјајан, можеш маглу њиме расецати, па је ко коре за питу, слој по слој ређати, поређаш и хоп у уста. Тако се једе магла, ’опала
(Показује како, Баба се занесе, џаде неђде својим мислима џонесена и насџавља)
... а у магли дивна трава заводљива црна и сребрна у исто време, к’о месечиниом чешљана... ’еј шта се све у магли може сакрити и виле и сенке и сени и све то засечеш, зграбиш и прогуташ захваљујући једном оволицном перорезу, који се ничег не плаши. Аха! Хопла нестала магла...
- СОЊА: Аха, још само маглу нисмо јели, нед’о нам Бог.
- БАБА: Биће ћеро, све мора у веку да буде бар по једном, оно неком, како се заломе, може и два пута или недај боже,
(Крџи се)
више од...
- СОЊА: (Прекине је)
’Еј баба, откуд ти тај перорез. Нисам знала да си тако опасна, јел’си га то сакрила у рукав да се шибаш с неким, а?
- БАБА: Није перорез за напад, није. Он је више за одбрану и највише за, да тако кажем, испомоћ, овако испомоћ ову обичну, ево јел’ видиш благо баби... да се нешто очисти, што је загнојено, трн из ране овим врхом
(Показује врх перореза)
да се извади, суварак да се са здраве гране одстри, да ово младо мож’ да тера даље, да листа, да се разгранав, да се множи, да да цвет, леп цвет, најлепши, ружу.
- СОЊА: Добро бре, не питам те ја да ми држиш курс из баштованства...
- БАБА: (Прекине је)
А што да ти не држи баба, како кажеш, курс, што да те баба не подучи, женско си. Како ћеш умети сутра да деџу гајиш ако не умеш џвеће, јел’ то ти је благо баби исто.
- СОЊА: Е моја баба нисам ја још до деџе стигла...

- БАБА: Ето, јел' видиш, благо баки биће и тога, све ти је то исто, јел' свака младица мора да се гаји, да се орезује, да не цвета ни рано, ни касно, него баш кад јој је време, таман у дан. Ако порани 'оће мрази да је униште, ако закасни 'оће сунце да је спржи, исто ти је са свиме на овом свету, и за то треба да се научи, да се навикне на стрпљење, да се осети, да се препозна.
- СОЊА: Аха стрпљење ми је баш јача страна а како то може да се зна, кад је време, мислим како?
- БАБА: Мораш да слушаш све и звезде и кишу и ветар, да прочиташ све знаке а то је тешко и не може се ако немаш ко да ти покаже и то само онај твој, онај, ко те највише воли, онај чији си. Немој да верујеш ником другом.
- СОЊА: Добро баба, 'оћеш бре да ми кажеш одакле ти перорез или је то опет нека твоја тајна?
- БАБА: Перорез је од деде. Од твог деде. Не сећаш се ти ћеро њега, он је отишао са овог света одавно а перорез остао. Твој се деда њиме чак и бријао кад је у рову био и живот му је једном спасао тамо на фронту. А видиш овде ове рецке? Е то ти је, још остало мало, излизало се, од дуге употребе, па се не види више добро, траг посвете кад је још твој прадеда у Француској...
(Све тишије јер види да је унуки досадно)
- СОЊА: *(Не слуша је)*
'Еј стварно има рупа. Види ово! Који сте ви бре били раније, откуд мој прадеда у Француској? То ми нико никад није причао, шта јел' куповао замак на Лоари? Хи хи који фантоми, 'еј ај' ми га даш. Страва је! Ово ко неки сафари клан ови моји преци.
- БАБА: 'Еј лудо моје, лудо и мило бакино, не могу, није мој већ Миканов. Од твога оца је сад. То сам ја од твог деде добила на чување. Да само знаш какви су били њих двојица, никад две реченице да саставе људски, па ни пред крај дедин скоро да нису говорили, преки људи обојица. Требало је Микану ја да га дам ал' ето ни мени никако да се улучи прилика, увек нешто испадне те нас омете, ал' даће бог, биће једном да се и са сином од срца поразговорим.
(Расћужи се и ојей одлуша)
А гле га, пробудило се бакино, дођи ти
(Узима у наручје најмлађе̄ унука, сва озарена и излази с њим)
... Тебе ће бака да научи како да пресадиш ружу...
(Тихо, појуйи бајалице)
Знаш, то није много тешко ако те неко научи. Ружа је једноставан цвет, њој треба таман онолико хлада колико и светла...

(Излазе на врати ка дворишту из којих бије јака рефлекторска светлост)

СОЊА: *(Сагиње се и скуйља зрмуљице земље шћо осћадоме од бакиноџ зрма и зунђа)*

Ова кућа је увек крцата неког смећа или овај мали прдеж утовари тону земље и блата у своје играчке камиончиће, оци старији к'о да тракторске гуме обувају а не ципеле или баба прави крш са својим биљкама и пресађивањима, а ти Соња скупљај, само скупљај. У праву су наше комшије, баш смо ми дивљаци, не знам шта ће нам уопште овакав под, паркет. Откуд је то за нас. Требали су лепо да оставе земљане подове к'о што су некад били, сви би се осећали к'о код куће, осим наравно мене. Нит' ме ко чује, нити види, да је барем мајка ту да она са њима изађе на крај...

БОЈАН: *(Улази)*

Ти опет причаш са мајком! Је ли ти пубертетлијко, докле бре, 'ајде реци. 'Оћеш опет код доктора, а? Јел' си лепо обећала да више нећеш.

СОЊА: Ником ја ништа нисам обећала.

БОЈАН: 'Оћеш да те тата опет чује, три дана се не трезни, три дана баба да пали свеће, да ми баје по кући. 'Оћете ли ви да ја кроз полудим. А ја кад једном полудим... Је ли: јел' био онај твој, јел' донео новац? Шта гледаш гуско, јел' донео паре? Да није тебе никад му не бих посудио, никад.

СОЊА: Нисмо се чули.

БОЈАН: *(Кревели се, имићира је)*

Није се она чула са њим. Можда сте се видели а можда се нисте ни видели. Можда је био мрак. Јел' лепотице, а јел' био мрак, па се нисте чули ни видели? Ти си за те модерне фазоне! А да није и моју лову појео тај ваш модерни мрак.

(Он вади из фијоке ѿишћољ и броји мейке. У шћом часу чује шмрцање ѿогледа је и шћек онда види да она ѿлаче. Заѿањи се и одједном ѿромени)

Шта ти је лудо шта си се уплашиила?

(Прилази јој и зрли је док она, усћлахирено, ѿказује на ѿишћољ)

Немој опет и да се упишкиш.

СОЊА: Пи... пи... пиштољ.

(Све време чучи бришући ѿод)

БОЈАН: Ено је, муца. Ма није то због оног твог, то је отац тражио да ставимо под кључ због овог малог, због Уроша нашег. Почео је да преврће и фијоке и чепрка свуда где стигне, то је ваљда сад тај узраст, радознао ваљда, шта га ја знам.

СОЊА: О... о... откуд нама пиштољ?

БОЈАН: А ко каже да је наш. Ујаков, к'о фол службени, к'о да је он икад имао неку службу. Остао још од кад је код нас становао, сећаш се.

СОЊА: К... к... к... како се не бих сећала, није то било давно.

БОЈАН: Шта се препадаш, пиштољ је стар и зарђао, не може он ником ништа, и овако напуњен а и ови меци су од ловачке пушке, бог ће знати чије, ми ни пушку немамо, па ваљда знаш. Шта ти је, што плачеш, јел' због новца? Ма ко га шиша, јебеш паре, ма нисам ја заиста љут. То се ја само правим важан, пред тобом 'ајде устани, немој опет да муцаш, немој ти си батина драга сека 'ајде мазо наша шта је?

СОЊА: *(Муцајући)*
О... о... оставио ме.

БОЈАН: Како оставио!?

СОЊА: Лепо од кад смо се оно заједно срели и ти му дао новац више се није ни јавио ни појавио.

БОЈАН: Па мајку му, добро де, нећу мајку. Не разумем а тај ми је баш био симпатичан. Ово више стварно не знаш ко је ко. Па што плачеш, јел' због новца а?

СОЊА: Због новца.

БОЈАН: Или што те преварио?

СОЊА: И што ме преварио.

БОЈАН: Па ти си се опет заљубила. Е, то ће те твоје срце... Видео сам ја. Зато сам и новце дао, к'о велим, да се посрећи овај пут ал' шта ћеш, 'ајде проћи ће.

Брише јој сузе и спушта је на софу, она седа погнуте главе као обамрла. Он се искрада из собе све осврћући се, да је не тргне из обамрлости, износи пиштољ и реденик са мецима.

СОЊА: *(Прене се као да се није нишпиа десило, г̀раби кр̀иу њошиџо је узгледала нов г̀румен земље на њоду, сва одједанџиџи оживи и манијачно њр̀љајући њокушава да га уклони)*
Колико земље! Осећам као да су ми већ и уста пуна ње и свака

пора на телу.
(Круїнију љарчад љрџа у џейове и излази из собе)

Споља се чује дечији пискав глас, Урошев, који снажно дозива: Соња, Соња, Соња... Бојане, брацо, секо дођите нашао сам ковчег, не могу да га померим, бака неће да ми помогне, ископали смо га у дворишту, дођите.

Соња и Бојан истрчавају на она врата из којих бије светло и кроз која су прошли бака и унук у двориште.

ДРУГА СЛИКА

Улазе и сџиресају љрашину са себе, Соња луфџира џемџер исџод љазуха, сва се џрози од љрљавиџине, али лице јој сада оџеџ сија и у елеменџу је.

БОЈАН: У ал' је тежак једва сам га одвукао и до оне старе куће, а ти си баш била од помоћи са твојим "И-ју, и-ју што је прашњав".

СОЊА: Знаш шта бато: ја ћу га лепо опрати и орибати, очистићу га од земље, па ћу га излакирати, биће као нов и стајаће у мојој соби, знаш оно, као, ми смо фол стара породица.

УРОШ: Па ми и јесмо стара породица. Од најстаријих старина. Мени бака прича све неке најстарије приче на свету, увече пред спавање, и још каже да је и њеној баки те исте приче њена бака причала и тако све до постанка света.

БОЈАН: Добро, добро, каже бака теби то увече пред спавање да лепо и лако заспиш ал'твоја сестра срећо, мисли и на богатство и славу.

СОЊА: ... И културу и хигијену и образовање и уметност и познанства и титуле, једном речју имиџ, стил и све што уз то иде.

УРОШ: К'о да ми морамо све то имати да би били најстарији. Моја бака то ништа нема, али је опет стара, најстарија од нас и добра, најбоља, јел'да да је тако бако...
(И расџлаче се)

Бојан износи пиштољ који је малопре склонио и показује како ће да нациља у браву. Њих остале размиче да опет прође у двориште.

СОЊА: (Џикне)
Не! Унаказићеш га, будало, немој да га оскрнавиш!
(Сџаје исџред враџа)

- БОЈАН: Па јеси ли ти луда? Добро, јеси! То знамо, али због сандучине глупе? Добро, добро, узећу пајсер а кад га будем испразнио, хе хе, добићеш га па га стави у собу и ако хоћеш и спавај у њему.
(*Одлази и доноси пајсер и чекић*)
- УРОШ: Их ко да би стала у њега. То може само у причама, и цела земља може ако треба да стане у ковчег аха и ако треба одлети негде или ето у њему остане затворена дуго, дуго, сто година и дуже може, јел' да бако?
- СОЊА: Знамо, знамо Уроше, па ваљда смо и ми били мали и нама је бака ваљда причала те исте приче.
- УРОШ: Ал' мени бака каже да ја једини никад не заспем, да ја једини од свих вас причу увек одслушам до краја.
- БОЈАН: Је ли,
(*Баки*)
Па јел' то истина?
- БАБА: Да видиш и било је, па и сад је, ево синко истина, опет баку не слушаш, не дирај то, несрећу да нам на кућу наваљујеш мало ли нам је. Зло да по свету распирујеш као да већ нема довољно.
- Бака стане на врата и не да да прођу. Урош је брани и склања од њих. Они баку нежно одводе до софе, она се опет враћа и све време се расправљају. Отац стоји у вратима укочен, ћутећи и мрка погледа, црн црних јаких бркова, стамен, набијен, сви га угледају и истог момента се укоче, збију једни уз друге.
- МИКАН: Стој! Какав је оно ковчег напољу? Где сте то накрали, је ли протуве? Што мајку моју не слушате? Је ли бандо покварена, окоту један вашљиви? Шта је, шта ће ти тај пајсер у руци. Шта ради овај пиштољ на поду кад сам ти синоћ рекао да га од Уроша малог и нејаког негде склониш и закључаш, кад онај твој ујак блесави, не зна сам, ни да дође по њега, ни где га је оставио, ни шта ли ће му који враг у животу.
(*Све кући по поду и избацује кроз врата у двористице*)
Нико да се није приближио сандуку, а камоли га додирнуо.

ТРЕЋА СЛИКА

Бојан брише комад по комад оружја и алата, баба гланца перорез цем-пером, крадом од осталих, седи по страни, на поду гомила блата, Соња брише... Отац руча, па усред јела устане оде до прозора, вири напоље забринут, намиче завесу па опет наставља да једе...

БАБА: *(Гледа у сина забринуто)*
Па седи једном те ручај ко човек, никад мира немаш. Кад се једе од стола се не подиже, не ваља се. Ништа ти не поштујеш, зато тако све наопако иде.

Отац одмахује руком на њене молбе али ипак седа за сто.

СОЊА: Побогу, сунчан дан, а блата онолико. Где нађете само толико блата, живимо као свиње у обору. Није мене моја мама родила за...
(Прекрије усџа рукама, сви џогледају у њу џреџеће)

БОЈАН: *(Бесно)*
Опет ти о мами!
(Па и он сџави руку на усџа и џогледа у оца)

МИКАН: *(Прасне одједном)*
Јесам ли ја забранио да је помињете! Шта је, јел' ви то намерно тако провоцирате цео дан, чим ја дођем с посла. Мајка па мајка. Шта сам ја крив? Јел' ви то 'оћете да кажете да сам ја нешто крив? Нестала. Жена је нестала. Јел' чујете: НЕСТАЛААААА.
Јесте ли глуви?
(Сви џледају у џод)
Шта је, шта ме сви гледате.
(Усџаје од сџола дефиниџивно)
Јел' сам ја крив, а?
(Сви ћуше)
Шта, као био сам нешто као шта ја знам... сви су такви, па друге жене не одлазе тек тако и не остављају децу. Можда је залутала па...

УРОШ: ... па ће доћи. Она ће доћи.

МИКАН: ... и ти мали да те више нисам видео да остављаш светло на веранди упаљено ноћу. Чека маму. И тако мали па већ против мене. Ако ја кажем да неће доћи, онда неће и тачка!

УРОШ: Доћи ће и кад дође има лако да нас нађе. Јел' да бако да ће доћи?
(Плаче)

- БОЈАН: *(Наглим њрзајем се креће њрема оцу, њреѡећи, ѡа се ѡвлачи)*
 Не плачи, доћи ће. Доћи ће и сви ћемо је чекати, само тата хоће да нас изненади па зато тако прича. Јел' тако тата?
(И даље ѓа гледа сѡрељајућим ѡгледом у очи)
 Јел' тако!?
- БАБА: Шалио се твој тата. Тако је.
(И она ѓа сѡреља ѡгледом)
- УРОШ: Није се шалио. Док тата не каже да се шалио, он се није шалио...
(Дере се уљакано)
- МИКАН: *(Помирљивије и ѡсусѡало)*
 Јесте, то ја сине само тако кажем, уморан је тата, у праву је браца.
- СОЊА: Ј.ј.а... ово блато више нећу да купим, овде је све како коме падне на памет, избацио лепо све оружје и алат напоље,
(Гледа у оца изазивачки)
 може му се, а цев да поправи то се нико не сети, вода цури па цури. Двориште ко бара. Само још патке да почнемо да гајимо. Овде су увек сви паметни, а кад треба кућу одржавати ту нико да се створи.
(Баци крѡу и одлази. И Бојан крене за њом)
- МИКАН: *(Оѡеѡи вири кроз ѡрозор и као нешѡо да је угледао)*
 Куд' сте пошли? Нико да није мрдноу! Из ове собе нико да није мрдноу нигде, док ја не кажем
(Дере се, а онда мирније)
 или не бар још неко време.
- СОЊА: Што да нису можда водоинсталатери дошли, па да им не сметамо?
- МИКАН: *(Досећа се)*
 Управо тако. И ја сад идем да их дочекам.
- СОЊА: Па што ми да не смемо да изађемо и сачекамо водоинсталатере, колико смо чекали да нешто предузмеш и трпели ову каљугу, ред је вала да их свечано дочекамо. Ево ја ћу да частим, свима ћу да скувам кафу.
- МИКАН: Ти само седи ту и никуд не мрдај.
(Излази)
- УРОШ: Бако и ја ћу бити водоинсталатер кад одрастем па више никад нећемо да имамо поплаву.

БАБА: Нећеш чедо бакино, неда тебе бака твоја, ти си од њих... иха... бакина бистра главица, ниси ти за водоинсталатера...

Сад и остали вире кроз прозор.

БОЈАН: Нешто су много чудни ови водоинсталатери, некако превише уредни.

СОЊА: Па тако ја и замишљам праве мајсторе. Чисте, уредне.

БОЈАН: ... И без алата. Биће да су ови дошли због нечег другог. Аха, ено и он је згазио у блато.

СОЊА: Није, видиш како пажљиво гази по дворишту док гледа где је квар.

БОЈАН: ... аха ено, сад ће и они да ти уносе прљавштину.

СОЊА: Неће, ови су фини, обрисаће ноге кад буду улазили, а не као ти и отац. Где год ви крочите ту има земље, кукуруз можеш да засадиш.

БОЈАН: Много се они теби нешто допадају, видим ја да ће бити невоље, опет.

Значајно погледа Соњу, она сјусџи поглед и излази на џрем.

БАБА: Синко мој ви'ш ли ти што и ја? Они се око оне рупе мотају одакле је ковчег извађен.

БОЈАН: Богами биће невоље.

БАБА: Ако је оно њихов ковчег и ако су због њега дошли нека га и носе вала.

БОЈАН: Ал' нек' прво докажу да је њихов, нек' га лепо отворе да и ми видимо шта је то унутра, па ако је њихов нека га и носе.

БАБА: Немој синко да га отварају ко зна шта је унутра, никад се ништа добро не чува закопано, туђа су то посла, ништа се то нас не тиче. Сећам се ја кад сам млада била, био је исто један ковчег тамо са краја, не баш на истом месту, склоњен. Била сам овако мала, ал' се сећам кад су дошли неки страни људи, све су били претурили, пијанчили, из куће нам нису излазили.

БОЈАН: Претерујеш, бако, ти увек претерујеш.

БАБА: Ми смо их се деца плашили и моја нас је мама стално од њих и њихових ђаконија склањала, а и грдила, дабоме, кад је виђала да смо ипак узели. А ми деца, оно не кажем, узимали смо бонбоне, није да нисмо, слатке су биле, ал' кришом.

- БОЈАН: Па сад, јесте ли се плашили или нисте.
- БАБА: Е синко није то тако једноставно, другачији су они били од нас, никад смеха, песме од срца, све некако туђе, ал' бонбоне су биле слатке, волела сам их и ја, што да се лажемо.
- БОЈАН: Никако не могу да те замислим као малу девојчицу како кришом једеш бонбоне.
- БАБА: Кришом, кришом, ал' баба сад остарила, па више не воли бонбоне...
(*Замисли се ојей*)
их какве су биле. Још се сећам тог укуса у устима. Лепе су биле бонбоне ал' су нам и приселе. Више се није знало ко је гост а ко домаћи а и било се вала баш одужило.
- БОЈАН: Како одужило, па колико је то трајало?
- БАБА: Па трајало синко дуго, шта ја знам колико, дете сам била, ал' богу фала и то је прошло.
- БОЈАН: (*Погледа је с неверицом*)
Бре баба, ти увек нешто бајеш и измишљаш, и све је било у твоје време, к'о да баш ништа ново нема на овој земаљској кугли.
- БАБА: Па да видиш оно кад размислиш, ал' онако одистински и нема, а и бака се већ свега нагледала и уморила се, да ми није вас соколићи мали да о вама бринем, давно бих се ја из живота искрала.
- БОЈАН: Немој тако бако, није лепо то што кажеш.
- БАБА: Јес' оно у праву си, Бог нек ми опрости, ал' било синко и поновило се и опет ће се поновити. Баби је већ и досадило да сачекује и испраћа невоље, него да чуваш овог нашег Уроша нејаког од њих, да не узима ако би му давали, оно не кажем по неку, ал' да зна да му је брањено јер после неће моћи без њих.
- БОЈАН: Шта да не узима?
- БАБА: Бонбоне, о њима сам причала.
- БОЈАН: Ма неће бако, пуна нам је кућа бонбона, није то ко некад.
- БАБА: Шта зна бака, можда неке нове опет и ми немамо, можда ће нешто у њих да метну, да се дете навикне, шта знам, можда су и нама стављали, видиш да смо се ми навикли, од онда их и једемо и не престајемо. Ђаво никад не спава.
- БОЈАН: (*Тихо за себе*)
Е, ваљда нећу да будем овако луд кад остарим!?

ЧЕТВРТА СЛИКА

Соња лакира ноктје, свечано обучена, соба љрилично заљуишћена, досћиа блаћиа (које више нико не кући) на љоду. Бојан износи кућије у дворишћие.

БОЈАН: У ал' смо се дотерали! И-ју! Ови нови баш утичу на моју сестрицу!

СОЊА: А шта им фали? Уредни, углаћени, шта им фали. А ти? Као, ти их се, као, клониш. Мислиш да не знам шта ти је у тим кућијама?

БОЈАН: То је друго сестро, ово је бизнис. Кад хоће људи домаће производе. Бизнис сестрице, не разумеш ти то, интерес. Мало и ја да зарадим. Мора се, посла ниоткуда, знаш и сама, отац ми и овако више ништа не даје откад је због ових престао да иде на посао.

СОЊА: Кад смо код оца, боље да те он не види шта радиш.

БОЈАН: К'о да им он не ваља цигаре и ракију. Ено га сав смркнут, али и он нешто гледа да ућари, па на једно око зажмури кад ја ово дотурам.

СОЊА: Сви се сад отимају. Ено их они клептомани комшије, све нешто нуде преко тарабе.

БОЈАН: А јесте стварно су смешни, наговарају, потплаћују, све да искористе гужву, па да скрену цеви да иду и кроз њихово двориште а тек за подстаницу би дупе дали, живота ми.

СОЊА: К'о да је то нека срећа тај главни вод, та подстаница, кад нам је двориште разровано, а кућа пуна блата до гуше, да је среће да нас је све то обишло.

БОЈАН: Гледам ја преко ограде, оног мог несућеног зета што им угаћа.

СОЊА: Ти баш не можеш да ми заборавиш, па с њим сам се забављала само пет дана.

БОЈАН: Па те он оставио.

СОЊА: Није истина, ја сам њега.

БОЈАН: Шта?

СОЊА: Ти ми ту нешто причаш, ти ниси девојку никад ни имао, сав си неприлагодљив.

БОЈАН: А ти си опет превише прилагодљива, ал' мани то, знаш шта сам чуо јуче: каже он њима, као фол, да је ковчег био у њиховом дворишту, него то од ове воде прорадило клизиште, па као доспело код нас и све им показује неке папире.

Чује се дрека малоџ Уроша и неки нејознаџ џлас: Ееејјј ујао овај ваи мали у рујууу, ејјј домаћини, ујало дејје у рују, има ли коџа.

Соња и Бојан исџрчавају, чује се Урошев џлач.

ПЕТА СЛИКА

На џтераси седе џод боџаџом вињаџом, Соња сџолицом заклања враџа, фасада куће урушена, дворишџе разровано, џрејуно оџромних цеви, као за нафџовод, оџрада са комишџске сџџране од бодљикаве жице, сџављена уз сџџаринску живу оџраду од шимишира.

БОЈАН: ... Него пусти ме да уђем. Само ћу да узмем онај ујаков пиштољ, очекујам га сваки час. Одмах излазим, што си таква.

СОЊА: *(Одџурује џа сџолицом)*
Нема шансе.

БОЈАН: Ти си потпуно откачила, па не можемо живети на тераси. Ови мајстори вршљају како им драго по цео дан, где хоће и како им се хоће, а ја на терасу и ни мацац, ко да није моје.

СОЊА: Па кад је твоје што га не пазиш. Ти гајиш блато, колко ја видим, за кућу те баш заболе. Ја да толико волим блато к'о ти и отац ја се од њега не бих раздвајала. Лепо бих живела напољу, спавала напољу и све тако редом.

БОЈАН: А ти онда да уселиш ове белосветске преваранте.

СОЊА: А што кажеш за ове, е па друга је то прича, они лепо очисте обућу, а и не искаљава се толико. Можеш да уђеш, ал' тек увече, кад се изујеш, а дотле све што ти треба сестрица ће додати, донети, принети и тако то.

БОЈАН: Ево очистио сам.
(Показује и даље блаџњавае циџеле)

- СОЊА: То очишћено, погледај само!
(Показује му)
А не, није Соња више блесава, ништа не чистим више.
- БОЈАН: Каже онај њихов главни да ће поправити, као зато су и дошли, ал' прстом једним бар да мрдне, него ни макац! Они су водоинсталатери ко што сам ја Божић бата, види колике су цевчуге донели, све су избушили, горе је него што је било.
- СОЊА: Нису они сви такви, онај плави се баш труди, ено, чак је у подрум сишао гледа нешто, тражи, претражује, хоће човек да помогне.
- БОЈАН: Аха то се он труди због твог новог лака за нокте, ко да њега неко ту нешто пита. Видо сам ја одмах у чему је ствар. Мене си нашла. Док они нису дошли рибала си све као манијак, ниси могла да престанеш, јел' смо те код лекара због тога водили, а сад одједном...
- СОЊА: Јесте и јел' реко да је то све на нервној бази и то и муцање и све, знаш ти, а сад је постављена и нова дијагноза: алергична сам на прашину, тачније речено на земљу и лекари су ми забранили да долазим у контакт с њом.
- БОЈАН: И кад ћеш да оздравиш?
- СОЊА: Дали су ми лекове ал' су рекли да они ретко помогну. Једини лек је да се клоним земље.
- БОЈАН: Да се клониш ЗЕМЉЕ, е ово први пут чујем! И докле тако?
- СОЊА: За увек.
- БОЈАН: Па зар нису рекли да је то на нервној бази, на менталном плану, због нестанка мајке, сећаш се?
- СОЊА: Е па отишла сам ја после код другог доктора и он ми лепо човек каже да се ја клоним земље и да ће све бити у реду.
- БОЈАН: Који је то ментол, па како земље да се клониш, кад ње свугде има!! И ти си му поверовала!
- СОЊА: Богами јесам, а и нема је свугде.
- БОЈАН: Па јеси ли ти нормална, како можеш у тако нешто да верујеш. Да се ниси заљубила у њега?
- СОЊА: У њега! Ни случајно. То је један стари чика што шкиљи кад гледа и носи монокл на оку.

- БОЈАН: По опису бих ипак рекао да је он неки лукавац. Да те он нешто не обрађује. Пусти ти то, мојне мени монокл, стаклићи, ђозлуци, фол интелектуалац, него да ти није чика дао, што рекла баба, неке бонбоне, знаш оно: “дођи код чике да ти чика да боне”.
(Зеза је)
- СОЊА: Перверту један, то је један фини стари господин.
- БОЈАН: Аха ти су најгори а и право да ти кажем ти ми делујеш као да си се опет заљубила.
- СОЊА: Опет, па ја досад нисам никад ни била заљубљена.
- БОЈАН: Па како ти онда називаш оно твоје дојучерашње уредно слинављење мог оплавелог рамена.
- СОЊА: Ето тако: слинављењем.
- БОЈАН: Како кажеш? Слинављењем? Онда мора да ће тек ово да ми за неки дан оплави раме.
- СОЊА: Овог пута неће бити потребе за твојим “братским разумевањем” јер се неће завршити несрећно.
- БОЈАН: Опа бато! Па твој бата је изгледа прескочио неки детаљ из твог интимног живота, је ли секо, и то покрупан детаљ. ’Ајде реци бати.
- СОЊА: Само ти зевзечи, ствар је озбиљна.
- БОЈАН: Ма како да не, ’еј види ти њу, она се дури. Само немој опет да плакиш или муцаш, немој секо.
- СОЊА: Ма нема шансе, с тим је готово за увек, не брини.
- БОЈАН: (Узобили се)
Плави је. Одмах сам рекао, а она лија као не признаје. Плави је, онај бледуњави, жгољави.
- СОЊА: Витки.
- БОЈАН: Онај упреподобљени.
- СОЊА: Онај префињени.
- БОЈАН: Онај смотани.
- СОЊА: Јесте, онај што се не “сналази” у вашим пословима, трговинама и петљавинама, онај што хоће да помогне.
- БОЈАН: Дакле, онај изгубљени у свемиру ти је дечко. Дечко јој је водоинсталатер, страшна ствар!
- СОЊА: Он није водоинсталатер, рекао ми је.

- БОЈАН: Опа, значи открили смо Америку, а кад сам ја то рек'о, шта је онда било?
- СОЊА: Не знам на шта сад циљаш. Не сећам се.
- БОЈАН: У овој кући мало мало па неко није одавде. И значи нискочелац није водоинсталатер, ала сам изненађен. Па откуд онда он међу њима? Шта ти све можеш да прогуташ, к'о сом удицу.
- СОЊА: Само ти вређај, Он се пријавио зато што је посао добро плаћен.
- БОЈАН: Значи упишанко се лепи на лову, к'о мува на лепак! Јел'а да не мисли он као и онај претходник да ти, или не дај боже твој брат има лове?
- СОЊА: Знала сам да ће дотле да стигне разговор. Ваљда види где живим и како живим.
- БОЈАН: Шта то нама и нашој кући па фали, уосталом ту је и онај ковчег, можда он на то благо циља.
- СОЊА: Шта се то тебе тиче.
- БОЈАН: Је ли бре шмрковице, како то одједном мене се не тиче, јел' сад испадох ја неки странац у сопственој кући па ме се то као ништа не тиче, и како то са мном разговараш као са глупандером, а до јуче си ту шмрцкала за мамом као...
- Соња га ошине погледом попут муње, улази у кућу и креће да му донесе пиштољ, угледа ујака како све мувајући се по дворишту, загледа ровове и каљугу.
- СОЊА: *(Износи њишићољ, с љађењем)*
Ево ти, а ено иде и ујак, задржи га на тераси, да ми све не испрља, види га само, сав се ублатњавио и он.

ШЕСТА СЛИКА

- Улази ујак, све осврћући се на дворишту. Бојан седи заваљен у плетеној столици.
- УЈАК: Помоз' бог јунаци! Шта ово би од вашег дворишта!
(Ујорно чистији циљеле од земље)
Фуј, ово гњецаво блато, овај глиб.
- БОЈАН: *(Не љледа ља, ѡреврће очима)*
'Бар дан.

УЈАК: *(Хваїа се за њишиїољ у Бојановим рукама, ѓлуми зналца)*
Добар ти је овај комад, одлично парче, занимљив модел.

БОЈАН: Не балави ујко
(Више за себе)
то је твој...

УЈАК: *(Шчеїа ѓа одмах)*
Откуд теби моје породично уздање.

БОЈАН: Није код мене, него остао још од кад си ти становао код нас.

УЈАК: Кад сам ја становао код вас? Чудно, ја се тога скоро уопште не сећам. Него послали ме моји да видим шта би са мојим сестрићем.

Уџрачва Урош (са ноѓом у ѓиїсу) и баца се ујаку у наручје, овај се сїеїїља, њишиїољ ѡада, Бојан ѡрискаче, хваїа њишиїољ и одлаже ѓа на сїїо.

УЈАК: Ујкина јуначина, их, ал' је порастао,
(Окреће се Бојану)
ево оволики си ти, тачно, оволики си био кад је ујка овде... хм,
хм,
(Исїравља се)
у ову кућу у посету долазио. Дај да види ујка шта то би јуначино,
није ни чудо
(Гледа оїеїї ка дворишиїу радознало)

На ѡерасу излази бака и уноси воду, слаїко и ракију, уљеда ѡишиїољ и намриїи се, засїане ѡколебана, Бојан ѡрискаче и узима ѡслужавник од баке.

БОЈАН: 'Оћеш слатко, твоје омиљено, од руже је.

БАКА: Ето тебе и неприлика, какав сад опет пиштољ ту међу вама, сад и ове млађе подбуњујеш, вазда неке невоље и ѓавоље работе призиваш.

УЈАК: *(Прескаче слаїко узима ракију)*
Јел' лоза?

БОЈАН: Шљива је, ако нећеш, ти остави.

УЈАК: *(Приноси носу, мирише, мриїи се, ѡије иїак на екс, сїїреса се)*
Ако треба ја могу и да одем.

БАКА: Па иди ѓаволи те носили, да Бог да.

- БОЈАН: Немој тако Бако, није он имао пиштољ, већ ја.
- БАКА: Ал' је пиштољ његов, он га је у кућу и донео, што га не носиш
ђаволи те носили и тебе и њега, с тобом под руку увек нека
невоља хода. 'Ајд узми воду, ни ње више немамо откад су ови
дошли и воду су нам затворили, да ја нисам стару чесму онолико
чувала пили би ви...
- УЈАК: *(Уиада у реч)*
Ракију, јел тако, ракију! Шта ће нам вода кад имамо ракију. 'Ајд
Баба, 'ајд не љути се вазда на мене, ја дош'о да видим мог
сестрића.
- БАБА: Брига тебе за нас к'о за лањске снегове, него ми децу квараш
тим твојим шверцом, тргујете с овим изродима што нам у кућу
уђоше.
- УЈАК: Није више шверц, све по закону. Фирму сам отворио. То се сад
бизнис зове, не разумеш се ти баба. А и немам ја никаква посла с
ђецом већ са мојим шураком.
- БАБА: Еј проклете паре, главе ће нам доћи. Нико мотику да узме да
засадимо нешто да роди, да се кућа домаћинска познаје, него
баба луда, а ви паметни, е јадне ли вам нерданичке памети.
(Гунђа себи у браду, нико је не слуша)
- Улази Соња и носи шерпу вреле воде са папилотнама. Спрема се за
излазак.
- СОЊА: Ако ми још једном неко макне ову шерпу са шпорета ја ћу, ја ћу,
ја стварно не знам шта ћу.
(Угледа ујака и онако усїуїї)
Ћао ујко. Трећи пут грејем воду. Неће господа на чесму, 'оће
водовод у кући, ал' није то за свакога.
(Ујаку)
Тражио те онај твој бизнисмен синоћ у клубу, мора да си му опет
дужан, много је био љут. Пази да те не сретне, сви кажу да је
пргав. Ко са ђаволом тикве сади... знаш ти како то иде!
- БОЈАН: Како је само моја сестрица у све упућена, откад се дружи са
овима, права мудрица, у све се разуме. Кад смо већ код њега, ено
ти га са оцем у дворишту, стоје к'о два овна на брвну.

- СОЊА: Ја таман мислила да најавим одлазак, ал' немаш коме, све луда кућа.
- БАКА: Како то ћеро "да најавиш одлазак, ал' немаш коме" јел' ми сви овде ништа не значимо. Ми ти овде нисмо ништа. Ко да си ти клупко вуне па те ми испустили. Какакв одлазак сад и шта ће ми твој отац рећи јадна ли сам. Јел' с оним, е знала сам ја, бонбоне, бонбоне. Једног чуваш, друго испустиш, трећи оде, стара баба. Није то за стару бабу, да се о троје младих брине.
- СОЊА: Шта баба, какве бонбоне спомињеш сад и ти
(Баба је више не чује, мрмља у браду и све одмахује ѓлавом)
Шта то прича она.
- БОЈАН: Баба и ја разрађујемо једну научну студију на тему зависности младих од бонбона, чућеш кад буде време, биће објављена у једном од оних "in" часописа.
- СОЊА: Само се ти спрдај са мнош. Знаш ја добро шта ви о мени мислите. Соња је гуска, напирлитана и размажена, хировита, оде без питања. Као и њена мајка. Само би да нестане, ал' показаће вама Соња ко је и колико вреди...
- БОЈАН: Ала смо се осилили, па још и претимо.
- БАКА: Лудо бакина! Ко каже да не вредиш, ко може да зна колико ти вредиш више од нас што смо се сваким твојим осмехом хранили, и сваком твојом сузом, цвеће, ону ружу испред куће заливали да у красоту израсте, да се из туге твоје дечје у мирис праметне, да боје њене, твоје жалости у лепоту претворе и твоја те мајка као малу све цвркутом птица под прозором миловала, зар ми да не знамо колико ти вредиш, зар ће то неко други боље умети да цени, о лудо мило бакино.
- СОЊА: Ето и ње, све што Соња овде може да буде то је луда бакина. Одрасла је Соња, доста ми је вас и прича из прошлости и породичних успомена, хоћу све да заборавим.
- БОЈАН: У ала смо одједном одлучни.
- УЈАК: 'Ајде шта сте сви ко покисли, знам ја све, цура 'оће да се уда, момак је добар, одан и није к'о ови остали, јес' да би мого и он мало да се укључи у бизнис, ал' није свако за то. А и шта је свет данас, мали к'о нојево јаје, обиђеш га за час. Не иде она преко света, па и ако иде долазиће, можемо и неку трговину тамо кад одете да разрадимо... ево имам ја идеју.

Сви ља љољледају љољреко, мали Урош се љрибија час уз Соњу, час уз Баку, љледа уљлашено ујака.

УРОШ: Како то ујко кажеш да је свет к'о јаје од ноја, па шта ћемо, ако се оно разбије, а ми, шта ћемо ми? Сви ћемо онда да падамо, и где? У неки празнину? Је ли бако где ћемо ми онда?

БАКА: Та какво нојево јаје, пусти ујку, он тако увек, шта му прво падне на памет. Ти се само држи своје баке. Нема нигде да има празнине. Не пада се тако лако и не нестаје свет тек тако, пусти ти њих, него 'ајде благо баки идемо ти и ја да донесемо у ону твоју кофицу воде са наше чесме, да цвеће залијемо.

На сљељеницама од веранде Урош налељи на оца, ољац ља у љрку сруши, бесан и црвен у лицу.

ОТАЦ: Где је онај пиштољ, крви ћу им се пити, они ће у мом дворишту да раде шта им је воља!
(Уљледа ујака)
А и ти си ту.

Узима љишиљољ, љреврће шерљу са љаљилољнама, излази, ујак за њим, сви засљану као камењени, љо љоду цури вода.

БОЈАН: Идем и ја за њим пиштољ је стар и зарђао, ови ће убити оца од батина, склони се бако, морам, ја сам му син.

БАКА: Шта би то синко, што не кажете баки.

Бојан се склања и јури најљље у дворишиље.

СОЊА: (Хваља шерљу, ољече се, љуља)
Закачили су се још пре неки дан, он и онај главни око, а шта ја знам, око чега, каже онај мој око водовода. Њихов главни тврди да је цео квар настао зато што је једна жила нашег храста прошла под кућу и она стално, како он то каже, ради, не мирује, шта ли, и цев водовода онда пуцају и зато стално ово оволико блато.

БАКА: (Узнемирено)
Пашчад једна, извини ћеро, ко жив зна шта они уствари хоће од нас. Шта им сад и наш храст смета, па он је ту још од вајкада, старији од свих нас, кућа нам се и имање по њему познаје још издалека. Знала сам ја да ту нису чиста посла.

- СОЊА: И још тврде да је бара почела да подрива и околне куће. Нарочито се онај клептоман жали како му као треба и одштету да плати или државни водовод или ми.
- БАКА: Он, па он ништа не би ни имао да није мога покојног оца, бог да му душу прости, што им је помогао да до куће дођу за бан бадава. Били су онда слатки, да слађи не могу бити.
- СОЊА: Е па баба неки и никад неће да нас оставе на миру, зато Соња и пали одавде, далеко, што даље од водовода, злобних комшија, мистичних ковчега и експлозија.
- БАКА: Каквих сад експлозија? Е дотле није још дошло, фалим те Боже!
- СОЊА: Фалила не фалила, водоинсталатери су донели експлозив па ће храст да минирају, а отац је управо излетео са старим и зарђалим пиштољем да их у томе спречи, па наздравље.

За њо време чује се из дубине дворишта расправа, свађа, њсовке ња њуцњи, а зајим и експлозија, цела кућа се зајиресе, сви полеђају њо њоду, бака заклања нејакоџ Уроша.

СЕДМА СЛИКА

Кофери њо њераси, Соња још једном њроверава кофере.

- БОЈАН: Хоће овде доћи по тебе онај твој бонбондија?
- СОЊА: Да дође? Аха па да га отац задави! Како је почео да пијанчи од оне туче са овима, ни ја се најрадије не бих поздравила с њим.
- БОЈАН: Умало да заборавим, бака ме замолила, њој је тако тешко откад су минирали храст, знаш и сама да је попустила...
(*Оклева*)
... каже да ти ово дам... каже због алергије... ако..., шта ја знам, знаш ти њу, ако буде земље и тамо куд си кренула, никад се не зна.
(*Вади из харџије смойуљак, ћилим*)
Она га је ткала, својим рукама, некад, као млада.

- БОЈАН: Шта ти о том ковчегу знаш? Кажи већ једном.
- СОЊА: Оно што ја знам то је за мене и ту нема ничег фасцинантног као за све вас, ничег што би вредело мог останка. Неће Соња да скапа као чуварица тајни или породична пророчица. Соња иде, одлази за увек.
- БОЈАН: Не идеш ти нигде, ти и не одлазиш, ти бежиш. Само склањаш своје мало уплашено дупенце на сигурно.
- СОЊА: Па да видиш и то си у праву. Истина је да ме је страх. Страх ме да ће нас појести ово живо блато, да ћу се једног јутра пробудити са све креветом заглављеним у блато, а ја имам још толико снаге...
- БОЈАН: *(Прекида је)*
Не уздаш се ти у своју снагу, већ у моћ других.
(Закљала њене кофере један њо један са шиљом)
- СОЊА: Каква снага, каква моћ других о чему ти уопште причаш. Ти си тај који се плаши и то знаш кога: њега, нашег оца Микана и због тог страха ти полако постајеш исти он. Ти си кукавица, а не ја! Само тако настави и постаћеш гори од њега.
- БОЈАН: Ја кукавица? Ја гори од њега?
- СОЊА: Нисам то хтела да ти кажем, ја хоћу само да одем, што даље одавде. Сви су нас напустили, ни ујак више не долази..
- БОЈАН: Их ујак, па он и не зна више за нас, слизо се с овима твојим...
- СОЊА: Нико више и неће да зна за нас. Само још наш луди отац сад од дрвета оног што су га минирали прави столицу, треножац. Шта замишља, он, онако пијан по цео дан, да је краљ Артур, а ваљда ће у његовој разрованој, блатњавој башти да се окупљају витезови округлог стола.

ОСМА СЛИКА

- УРОШ: *(Улази из дворшића)*
Тата тражи ујаков пиштољ, каже вране стално нападају дрво и целог ће га искључати.
- БОЈАН: И тебе послао по пиштољ... очистио га, припремио, видео сам ја неки дан. Какве вране, само вреба прилику да се са оним квази водоинсталатерима опет покачи. Склањај се Уроше, иди код баке у собу и не излази.

Уџурава Уроша у кућу, чује се из куће Урошев џлас бако, бако... иди џомози... не чује се више коме.

БОЈАН: *(Виче са веранде)*

Што не дођеш по пиштољ, што шаљеш Уроша нејаког, до јуче си га од њега склањао, 'ајде дођи и узми га, од мене га узми.

МИКАН: *(Дођешурава џијано)*

Мајку ли ти издајничку, копиле једно, на оца си пошао, ја ћу вас све овим рукама подавити.

БОЈАН: Не псуј нам мајку, Микане, ниси јој био ни до малог прста, памтим ја све!

МИКАН: Шта ти знаш и шта ти памтиш. Мајка па мајка, не излази вам из памети, све ово и јесте само због ње. Кад смо нашли ковчег ја и ваша мајка, јесте, шта пиљите, нисте га ви открили први, био је он ту ко зна кад, она навалила да се отвори, да се сачува благо породично.

БОЈАН: Па ти си све знао, све ово време!

МИКАН: Јесте..., шта знао, нисам ја ништа знао, као ни сад.

БОЈАН: Како ништа, зар га нисте отворили.

МИКАН: Ваша мајка навалила, само је викала: то је наше, ту су тајне породичне. После је чак почела да тврди да је то њен ковчег, што је она донела у мираз, птице јој памет попиле. Јесте ја нисам дао, да сам знао шта нас чека, цело бих двориште забетонирао да га нико никад не ископа поново.

БОЈАН: На прилази Микане и мајку ми не вређај, обилазим те цео живот, до руба пропасти си нас довео, ти и твоја дивља саможивост. Ја ћу те... лично... па нек робијам.

МИКАН: Ти? Ти, мамин првенац и мезимче? Ти никад ниси имао петљу као ни она, твоја мајчина. Све вас је издала и оставила. Ја, једини ја, овде вредим! Ја сам остао уз вас све време, једини ја.
(Покушава да џрође)

Бојан сџаје исџред њеџа, хушају се, оџац се саџлиће и џадајући низ сџејенице веранде у блаџњаву баџиу, џраби Соњину руку.

- СОЊА: *(Муца узбуђено)*
 Н... н... неее прљај балкон, н... ннн... ннне додируј ме тако блатњав Микане.
(Исиада јој ћилим, бакин)
- МИКАН: *(Шћирецне се због њеног муцања, џушћиа је, џомало оћирежњен)*
 Не бој се лудице, неће теби твој тата ништа, то ја само тако у бесу, па ја немам никога сем вас, ја сам то све због вас, да вас заштитим.
- БОЈАН: *(Оћиреса са себе блаћо, џрви усћиаје)*
 Па кад је све због нас: што смо ко ничији одрасли, од богате дедине куће што си сиротиште направио, јеси мислио да ће од тебе свет да се рачуна? И што си ове, ове... говнаре онда звао?
- МИКАН: Шта је вама децо, ко каже да сам их ја звао, све сте побркали, не знам ја шта је у њему, у том вашем ковчегу и нећу да знам, ни њој нисам дао да га ископа оне ноћи кад се искрала мислећи да спавам.
- СОЊА: Значи ти си...
(Бојану)
 О... о... он је отерао, и то због глупе сандучине.
- БОЈАН: А шта ако је мама била у праву, ако је тамо стварно нешто наше, сад више никад нећемо сазнати.
- МИКАН: Није наше, њој је тим лудим идејама пунио главу њен брат.
- БОЈАН: Наш ујак!
- МИКАН: И њу сам хтео те ноћи да спречим да нам ове хохштаплере и хијене не домами да нам се у живот умешају. Нисам вас ја за реп вукао да га ископавате.
- СОЊА: А што си нас лагао све време, што?
- МИКАН: *(Сломљено)*
 Само сам хтео све да заборавим, невоље да спречим, ал' увек неко мора да се осврне, да загребе испод, 'еј да ми је да ме нестане, да не гледам више, да не чујем.
- СОЊА: С... с... само гледај Микане и в... в... види шта си урадио.
(Угљеда ћилим на земљи и чистћи га)
 Све си нас ублатњадио, од мирисне бакине баште види какав си брлог направио, мајку си нам отерао, све си упропастио, само да своју вољу истераш.

МИКАН: *(Тресе се као у ѓрозници)*

Нисам ја, сама је отишла, тог јутра. Она, Ђула, ваша мајка Ђула, сама је отишла, не од вас, од мене је отишла. Нисам могао другачије, јер сам само чинио онако како сам морао...

На веранду сва ѓовијена излази бака, видно оронула, узима ћилим од Соње, њома заоѓрће своѓ сина Микана и уводи унуџра као мало дечи. Урош је с друѓе сџране ѓридржава.

БАКА: *(Микану)*

Чедо моје, мучениче мој... 'ајте и ви децо, мученици моји, пилићи бакини у кућу, ноћ је, касно је, све је прошло, све је сад готово.

Сви улазе осим Соње, она (рукава уџрљаних блаџом) седа на кофере и укоченоѓ ѓоѓледа ѓиљи у даљину.

ДЕВЕТА СЛИКА

Прошло је неколико ѓодина, десетџак, Урош је ѓимназијалац, храмље док хода, незнаџно. Уз кућу ѓоређане скеле, фасада у реконсџрукџији, хлад ѓрави модерна ѓенда, личи на маскџрно шаџорско крило. Бојан неџџо ѓеџља око механизма за ѓомерање ѓенде, ѓокушава да је склоџи, сунце је зашло. По ѓоду ѓерасе ѓомила садница.

БОЈАН: Читај шта пише још.

УРОШ: Не могу, јеси ли ти полудео, стално ми нешто изнад главе помераш, смета ми да мислим.

БОЈАН: *(Одмиче се од ѓенде и узима садницу ораха)*

Па шта фали и да мало одмориш ту твоју прегрејану главу, и ти ћеш као и отац на крају да...

УРОШ: Само, он је то лепо извео, оглувео скроз.

БОЈАН: На мајку своју, на нашу баку покојну, Бог да јој душу прости, *(Прекрсџи се)* од ње је и наследио глувоћу.

УРОШ: А не, бака је чула, а и видела је одлично, до краја живота.

- БОЈАН: Аха, али само оно што је хтела.
- УРОШ: Није истина. Ми њу нисмо слушали, да јесмо не би сад оволике књиге на столу биле, откривамо топлу воду.
- БОЈАН: Само немој о води, они лудаци, добро, добро, водоинсталатери, праве све неке сумануте планове са том будућом подстаницом, никог ништа не питају, сву нам земљу избушише. Почели су и ограде да разваљују на све стране, лепо нисам паметан шта с њима да радим, како год обрнеш не иде, ни фино, ни ружно, они шта науме то и спроведу, а нас ко пита, к'о да и није наше.
(Прене се)
А и ти с тим књигама претерујеш, увек си претеривао, све неке митологије, бајке, стално ме слуђујеш. Ето што сад не ваља да засадим орах?! Кажеш: "не ваља уз кућу орах", први пут чујем.
- УРОШ: Ма не чујеш ти ни сада. Нисам ја ништа измислио. Ево све ту пише, проверио сам. Не да не ваља уопште, него не одмах уз кућу, да сенка не пада на кров, ево овде је добро,
(Показује му месио, мало подале од куће)
ако ћеш, тако је и практичније јер орах ће да порасте и, он ће, да се ожили, а то мора да се предвиди, све мора да се предвиди, а не к'о досад што смо радили.
- БОЈАН: А и сам нешто мислим, како ти сад баш можеш све да предвидиш... баке више нема да је питамо, отац само ћути... шта ја знам... можда да је онај ковчег отворен или да смо бар завирили... овако ти измишљаш...
- УРОШ: Ништа је не измишљам, има све записано. Ето видиш то сам ја још као мали од баке слушао, то, да сени наших предака под крошњом ораха бивају. Обрнем лепо књигу, видиш рецимо ову и нађем то исто, кад се слажу, бака и књига, то ти је то.
- БОЈАН: Ау ал' ти је научни метод, па и књиге су неки живи људи писали.
(Коначно завршава са садњом ораха, џајка рукама земљу око ораха, мирише руке задовољно, џрља дланом о длан)
Ето јел' сад ваља, јел' ти срце на месту, што се мене тиче може и без свега овога, мислим без тих твојих и бакиних ритуала. Ал' 'ајде нек буде по твом да ме опет не поредиш с оцем. Мени је важно да ми то урадимо, да буде к'о некад и боље. Ти ћеш то лепо, ја немам баш стрпљења, морам да се спремим, излазим вечерас. Пре него што легнеш обиђи оца, он више ни из собе не излази, угаси светло на веранди знаш да га то нервира. Каже: не да му мира. Што му бар једном не попустиш, испаде сад ти гори од мене.

- УРОШ: *(Невољно)*
Добро де, оћу, него јел' с њом опет треба да се наћеш. Па свратите, на кафу и ракијицу да је већ једном упознам.
- БОЈАН: Него не знам дал' баш вечерас, имам нешто важно да разговарам с њом у четири ока па... ако све прође како треба... онда... можда.
- УРОШ: Она слика због које си се љутио, она што сам "мислио да је мамина", па послао Соњи, знао сам да није, а и Соњи сам написао чија је. Само да знаш личе, њих две, мислим твоја Даница и наша мајка Ђула, онако, на слици. Дођите вечерас, можда ће она најбоље знати где коју садницу да ставимо, женска је то рука, ваља се.

Бојан улази у кућу журно.

- УРОШ: *(Вади бакин ѿрорез, џланца џа рукавом задовољно, и као некад бака, мрмља сам за себе)*
Ево ја ћу то полако, стрпљења треба. Биљке су ко и сва жива бића, морају да се гаје. Ево ове руже, што је Соња послала, видиш, њих ћемо овако лепо овде у хлад, уз ове бакине. Не воли ружа превише сунца и она је сеновита биљка. Све мора да се ореже, да ови нови изданци, млади, могу да изникну, старе скореле, ево видиш ове...
(Показује)
Овако... да одстранимо
(Више не види и не чује, занесе се и одлућиа за својим мислима... одлаже ѿрорез), одсућино узима кофицу и залива руже)

"Јућрос ми је ружа ѿроцвећиа, ружу џледам ѿа сам заћлакала, ружо моја младосћи сам ћи дала, сузом сам ћи својом заливала..." Чује се џлас снимљен на ћираци. Урош ѿрилази замисљено ораћу и милује џа.

- БОЈАН: *(Излази ѿново на ћрем)*
К'о да сам чуо баку да пева?

УРОШ: То ја причам сам са собом, учинило ти се.
(Смешка се заћонейно)

БОЈАН: Баш чудно вече, и мирише као некад у пролеће, кад нас је мајка звала на вечеру а бака заливала башту. Сећам се и сад тог вечерњег мириса тек заливених ружа, и месечине...
(Трће се, одмахује руком и улази у кућу)

УРОШ: ... а под месечином, трава к'о да је од сребрних нити саткана.

Брише ноге о оџирач, њажљиво скида блајо, гаси свејло на веранди а онда засџане да узме ѡерорез који је заборавио на сџолу. Док га гланца загледа се у ноћ и у маглу која се сџушџа, замисли се и (иџак) ѡали свејло. Кроз маглу која надире са свих сџрана, ѡробија се ѡесма (у целини) са ѡраке "Јуџрос ми је ружа ѡроцвейџала..."

КРАЈ